پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

« د شعر مجموعه »

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: د آزاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکتر محب الله نکته ته چې مې یې زړه او "خالص" نیمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
١ -	سریزه	٥
٢ -	لوبه	٩
٣ -	زه د شپې له تاریکۍ سره...	١٠
٤ -	د افغانانو غبرګ روسانو ته	١٣
٥ -	د هجرت لومړۍ هفته	١٦
٦ -	د زمانې پیر	٢٠
٧ -	جنګ او ننګ	٢٢
٨ -	د رقد مه هیروئ	٢٤
٩ -	د پېړۍ چیلنج	٢٨
١٠ -	د هجرت شپږم کال	٣٠
١١ -	ماشوم توب	٣٢
١٢ -	شیطان	٣٥
١٣ -	د وطن له ورېځو سره خواله	٣٨
١٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤٣
١٥ -	د مجاهد بې وفا یار	٤٥
١٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤٨
١٧ -	ګاونډي ته	٥١
١٨ -	د خوشحال په لاره	٥٤
١٩ -	د پنجرې پړانګ	٥٨
٢٠ -	سیند ته	٦٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
۲٤-	خپلې ژبې ته	٦۸
۲٥-	ویر	۷۰
۲٦-	د پېړۍ د ستنېدو...	۷۳
۲۷-	وښیه	۷٥
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهایي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸٤
۳۳-	هنرولې شاعرې ته	۸٥
۳٤-	له قلم سره خواله	۸۸
۳٥-	پردیتوب	۹۱
۳٦-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹٥
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
٤۰-	ترانه	۱۰٤
٤۱-	له خپل ځان سره زاړاو نیاز پای	۱۰٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

سریزه

قسمت راته په تنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې دار ولوتکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یو حد ولري چې د ریښتونې تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې او ښکلې به وچې کړمه او وړمه وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره کاله او د یتیما نوکانې مه کوه چې په اېله شي پرنګ په ژړا وي. ما وې همزولو لیکوالو ته به نواتې کوم چې زیاتې دې د غره د څوکو، د کودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ما وې... ما وې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داوُد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانوله تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمگړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمگړې سندرې ته دوام ورکوم، مگر دغولسوکړاوجنوکالوکه زموږ د فرهنګ او کلتورکور وسوځود یوالونه یې پاخه کړل او زما — پیش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شروند ته نبغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هیڅکله به یې دشعر ملـــوني دشعار په لوری نه وی خوشی کړې او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای.

د نواب صاحب میښې به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار کوچ به زموږ د ادب ځلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت دتیرو لسوکالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط دکوتوپه شمار کیسې او شعرونه دی چې دافغاني مقاومت رښتونې عکاسي کوي، او س چې د هر کلي او جبهې د - شهیدانو شمیر، دغرونو او ږاکونو لارې کودرې، دمجاهدینو د ډلو خپل مینځي اړیکې، دمهاجروکمپونه، شمیر او اجتماعي اړانې ټولې په احصاییې، فلمونو او اسنادوکې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونوغږیږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی ورېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلي او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولي اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دي لیکلي چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یو څه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته راخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی، خوب ویم عالمه، هم زما رېښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ ترلړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته. مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پرېږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادي او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم همدا عنعنه وروزي او همدا
سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه یې ونه ګڼې د ژوند او مرګې لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرګ دی یا موسوبه ده

یا به شین خال د سره ښامار له داړو بېچ کړمه
یا مې په سرو وینو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ویرجینیا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سورلور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړه وو اسلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې تو یېږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغې دوشیبته ټانکونه
په کوڅو چار چې یې ټول غوا وکمونوري
چې په کلي را شیوه شي میندی ریږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما بنکل کړي د قرآن سپیڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هوستو بانه وڅړوندی شاهدیم
اتهونو بې چې محکې لړزولي
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جوماتونه ګوري شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیالکه غوټۍ پلوکې نغښتي
مالیدلی دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لا لهاندي، سرګرداني، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکې سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سوراور یم

۱۹۸۲ ع
دنمارک

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې دا غرونه دي د هر قدم اوښار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږه هم په هسکه غړه ستا راتګ ته ناست یو
موږه ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هودونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ما شینو نو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هر کوره نه وینم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سرغوڅې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې برېښوایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کولیوله بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ او بند ېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداري ووينې
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داري ووينې
ستا دغربۍ ، مساپرۍ سلګۍ چې واورمه
ستا دنامردۍ ، نامرادۍ کوکارې ووينې

دا ښکلی وطن دد ښمنانو هسې پېژني
توره مې سر پېژني ، ګولۍ مې ټټر پېژني
دې ښکلو دروکې مې پردي ته ژوندحرام دی
بوټی مې سپر پېژني او کاڼی سنګر پېژني

نو ،

راشه په تلوار چې دخلاصون لارې ترلې دي
دې ترېې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نري او به کوز رابهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادر لاندې مې لوړ غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړه ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په میږتون باندې خملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګښل کیږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د ډېر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کما له »

زېږې داړې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترګو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې واړې پروت دی
اچوي په ښنيادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پاړو پړې اثر کا ندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په بېوزي يې لګي وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتې شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لويو غرو کوربته کيسه واورو
د بې کوره مساپرو شنو توتيانو

د کابل خوږه ميوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورويانو

د سالنګ سړې اوبه مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تيپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

ټول راځي چې په وړوکانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايسارېږي په شوکانو

د بې وزلو توتکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو   يا به ورانه کړو درستې نړۍ ځاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي | بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستۍ خندا | بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر　　سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې　　وار د پتنګ شي

چې د رنه دروميي اشنا　　د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي　　د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوريږي سترګې　　شي دانارو داني
چې زړه نشه وي سترګې　　پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا و الا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مسلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلميانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خويندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس ورېږي دغه ناولی

يو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آيت د جنګ دی

١٩٨٢
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروی!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګونډې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښي وي.

حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر ما هلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری نساما رزه پیژنم

لا مار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کور ته بیایي
هر څوک له کڼو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کیږدۍ چې وغوړیږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هربوټي له شا
دځناورسترګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شېبه په شېبه
دکونګ وېرجنه ساندې غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سیندونه
لکه بارشوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سرمزلونه کړي
شپې مې په ښمځوکې خوبونه کړي‌یا
خود در قد فضا څه بل شاني ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تاپو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هیروئ
چې هلته لیرې د سیند ونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پیړۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګردنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز را وریږي په لمن لمن بڼ لــــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرۍ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژۍ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبۍ

نن به د تش لاسو او د ټانګ مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

سترګو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که اوښکې په سترګو راشي

دا ما شوم زړګي که سل د شکو ماتې جوړي کړي
ټولې ورژېږي چې د غم یوه چپه راشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

١٩٨٥
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختې ماشوم وم — ببر سر کنډاس غاښونه
سره غومبوري چاودي تلي — مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه   هره څانګه زما تمال و
چې آلو به سره بخن شول   په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمۍ کې   تورانیځرشو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل   له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و   یوه پښه یې وه دخبنستو
لنګه نه، بازو یې کوږ و   نه پرې یې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې   ټول وجود اغزو څیرلی
مخ به څانګه شوک شوکاري   سر به تېره لګېدلی

پرېوتل وېده که بېدل وو   نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستومانۍ و   نه به مځکه نه آسمان و

اوس سپېڅلی مېزته ناست یم   سه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی   پرې یې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم   نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټوله وېده دي   زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلې کټ کټکیه   نور به څه په کې ځایږي

ګاونډي ټول ویده دي (او) زما سترګې نه پټیږي

ای شلېدلې کټ کټکیه

ای شلېدلې کټ کټکیه

١٩٧٠

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک ئې دغه څوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده ، ما غريب مه ځوروه
سيوری خو مې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیار کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړي ستومانه د کتابکې دپاسه پرېوځم
خوب مې په شېبو شېبو له ځانه هېروي
سبا چې خوب ويده شم ستا وېرژلي څېره وينم
بس دغه ليدن دي په ما شپه سبا کوي

چا ته وېلی نه شم چې يو سيوري راپسې دی
ته مې هم ټوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته نيسي او يو رنګ يې ګرنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کارم
ته پرې د مظلومو سينه ګی څيرې کوې
زه ورته بنا يسته پښتني ګنډ په مړي ډک کړم
ته يې د لذت له پاره بېرته ورشلوي

شپه چې سبا پخه شي، تاريکي شي، چوپيايي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېيم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي او س نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای

لاس په ږیره راکاږم اوس وریږن دوم

ځکه شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم

ځان نه وینم تاوینم هینداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وریځو سره خواله

په وریځو وریځو د وطن وریځو
لږ څه ستنې شئ زه هم درخېژم
ما ته ځای راکړئ په پسته غېږ کې
یو سور خاتول یم سبا شپه رېژم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلېږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وو ساندې غږېږي

په وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به اېرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

په وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې بریښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

په وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا درتلو دا د ویشتلو
نګېروي خواري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې ځمکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاپتول یم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروړلې د ژوند اوبه وې
موږه داوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تازرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخیژم
تا به دریاب کړم ځان به بیړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وګړو سره به وایو
چې څه زموږ په کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوري کړو
خو په اغزيو به ژوند حرام وي
ګلان به پاڼې اغزي به رېژي
د دوی برچې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګې کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزېږم د ځمکې سر ته
دا خپل تباهو بې ډېر راته ګران دی
څوک چې له ځمکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګردان دی

ځمکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په ځمکه پولوی نعمت دی
ځمکه کې ژوند دی ، ځمکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خوچې ژوندي وي
په اسمانوکې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکوکې پایي
د وطن خوند ته هیڅ پایان نه شته

۱۹۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تللو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته حیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وچلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خړ څادري افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي د لېنن ځني کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وړوکې سپرغۍ بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا په دستر وقدرتونو توره مه ته

نه سوځې د حق سترګې له تا لندې برېښنا

حق په د ننګو غرونو خېژولې خپلې لارې

ته په موږ نالوستو، شړې پوښو غولېدلی وې

ته زموږ خوارې او ساده ګۍ ته دېر تېر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، تورې دې نه لیده

سپور وې د غرور په تانک کې نو له عقله پلی وې

ستا دایمان دارو او خپلو اکو سر نه و

ته په سوله ییز و مظلوما نو نبه غښتلی وې

چا نه وې خبرلې ستا ظالم زامې خونکارې

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا یار

ستا د سترګو شوبلې راغلي
د زړه کلي ورانوي
کږې وروځې نرۍ ملا دي
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
د خپل زړه سترو اخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې راشي
سمه غر رونبسانوي

يو ورک نومی کليوال وم
يو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګړدانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړي ګوزارونه
که همت راته ستمینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې ګرلې
تا ظالمې پټ ماينونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماين عيانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا يې مــــې
ټول وجود کنډو کپړکړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې يې بيا ودانــــوي

ويرجينيا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچي دسیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې

بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې

زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې دامیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هیندارې
نه په سرپل، نه په پښو بند نه یو لو پښت نیمګړی
زه په دې ښکلا ستا او ستا په ښکلې داستانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یوه آرزو وه چې به تل را سره مله ګرځېدله وه
تا ته، مجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوچنۍ هغه زما د زړه پردې را سپړي
کله شنیزې کله تول ځان په سنګړ و وهي
زه یې داوښکو د پردې شا ته اکثرونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

د بتوسیل وربانده دې تېت تېت پروازونه کوي
لکه چې جنت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خو ټکنۍ شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې د لمر لاندې رنګين رنګين وزرونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه
زه خبر نه و مه چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له ګوم يو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکيه! له دې کارې ځان لاهو سيندته
بيا چې لاهوشې لا مبو مه وهه کرار پر يوځه
يوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وايم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه و مه چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې يو ښاخکی او يه به په لالوونه کړم
لالونه کاڼي دې پراته، کوکچه په مخ بهيږي
زه يې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه و مه چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فيض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورونه پناه دروره
بې د تا له غيري وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله اوښکو ډکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د هر عمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر ونیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅیو له سرو نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې وینم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې ړنګه شي

چا ویل چې حق د زورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنيادمانـــــو دود
موږ ه پښـــتنو پوره ساتـــلی دی
دغه به نو نوم د پښـــتونوالي وي
ځکه موشهرت هره خوا تــللی دی

دا شکلي موجود چې تا ته ګور کوي
دا ستاانډيوال دی، ستامرۍ نه دی
تل به خولګکۍ په ژړا ورلنه وي
دا موجود خوستا دلوبو شی نه دی

ځکه د پوالو نوکې دې بنده کړه
بيا دې سپين کفن ور باندې خپور کړه
ژلانده ژوندی دې هديرې ته کړه
بيا دې نوم د دې هديرې ګـور کړه

ته که په ايوب باندې ميوند کښې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وې
نور نور سنګرونه به لا وکښې
دا دستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروښوشروند به په دنیا نه وي مدام
تول به دروموږن ګهيځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغيدن موورنه نه شته
يا په تخت يا په تخته او يا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا برېښتن لاندې پراته زنې تـر ملی
یا شهید په کېراله کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یا دېږي
د ملنډو، د ښېرا شي د دشـنام

د چا قبر په رنګینو جنډو ځک وي
په زیارت پسې یې ګلی تړي لام

مرګی حق دی، دریغه داچې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نـام

چې د قام د پاره خپل تنتر غلبیل کړي
د شپانه ورته سرټیټ په احـترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خـېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سـلام

وا یه ستا سوله مېړاني نه لوګی شم
چې په وینو موخوندي کړ ننګ د قـام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتارجوړکړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه خبنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو زړیو ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

داچې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هرځای تاسویادیږئ صبح وشام

د وطن وارو زړه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن ږ موږ غرونه رغونه شاړې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاچې موږ سره دغوې دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی د خالق د پېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو یې اودسه مه اخلي کام

دا پښتې یېلي ختمنا پوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږي پام !

که یې نر دی که یې ښځه بچا هد دی
ټول پاخه دي، دلته هیڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دي اوس ژموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړو چټ مال یې لیلام

«څو وانخلي له غلیمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا، نه آرام»
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پړانګ

بره ګې سترګې بره ګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره ګې بره ګې ګرچاپېر

یو وړوکي چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیوني خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په یولوی ځنګله کې ولید
چې راویښ شومه پنجره وه، د سیل بینو وبهیر

هر بازو مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وره پنجره کې ګیریم، څه خطا کوم مې تقصیر

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندته

که لاس دروړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږې

که خوله دروړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوییږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ژباړه

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې دا غرونه دي د هر قدم اوښار دي
ثاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږه هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست یو
موږه ښه پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم هدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې ونې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو ټلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تا سو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کانې دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوې

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربړ وایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د ګولیو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ هم اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلیدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نړېځ او به کوز رابهېږي
اوري شرکنده دبام په سربا را ن

دښا در لا ندې مې لورغېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نسبلوي راپورې ځان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګڼل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمارسره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

«په بچومې يو ښامار ډېر زورور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کماله»

زبېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پاړو پرې اثر کاندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په بېوزې يې لګي وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په محکمه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کوربته کيسه ولاړو
د بې کوره مسافرو شنو تو تيانو

د کابل خوږه ميوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورويانو

د سالنګ سرې اوبه مې نه لوريږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کيږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

ټول راځئ چې په ورو کانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايساريږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستې خندا بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه درومې اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوربږي ستړکې شي دانارو داني
چې زړه نشه وي ستړکې پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوربږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو ځلميانو
ننګ مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خوښيدو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

يو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آيت د جنګ دی

١٩٨٢
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو تہ اینبسـي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لویشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیند ونوغیږ کې
یو تورځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج،اوبوکې لاهوشوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دې درقد له پاره
دا پنځه سرې نساماره پېژنم

لاماردیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کېږدی چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لمبو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورستو کې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېبه په شپېبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړې سیند ونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښخوکې خوبونه کړیا
خود درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تها یو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړې

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرې
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک او ګـر دنې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راوړېږې په لمن لمن بڼـ لـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاریږي
شینکی اسمان وي او رانه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې یې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمیږي، دا درته ګوري

هسې بېدرنغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږ مونږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ ميلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا تـرغې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بربنډې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوی درمندونه

تمبک یې په تیارې کې پرکېده لکه بریښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستې روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکښې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې تر غـــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غـا ړې
له ایلبندونو، کوز راشیوه شــول
هی کډې لاړې، هی کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچاني ولېږل خو زړه يې پرېښود
د زړګي غوټه يې خلاصه نه شوه
ځان ته يې ډېرې تسلۍ ورکړې
خو يې يوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلي اورونه
د چټو پېغلو سپين مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پيرزو کړي
موږ خوږې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

بڅيان ويده ښه دی   برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې   دزړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند یـادونه دی　　چې په تمو پو راځـي
ورځ لا یو څه سوځکي وي　　غم مې په شپو راځي

د تور و زلفو داستان　　رانه د تور ښامار شي
د خیالي سـترګو بیان　　رانه د سـره انګار شي

قلم یاغي شي رانـه
زما خبره نه لیـکي
هر څو پرې بیـړه کوم
خو دی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي د هند وکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي دی د بشر لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یې دچا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غږ دتاله ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري — داستا قلم یې ځنازې پسې ځي
چې یې برچه په سینه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

ته سیلابونو ته ویالې جوړوې — ته غور ځنګونو ته سامان ورکوې
یوه دنیا درته ذره ښکاري — په یوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې یې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بیان ورکوې
هوته شاعر یې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنیاګۍ جوړه — چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چا ته دیوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کیسه دتللي اشنا
دچا دوک زړه دتنها کو دارو — په چا دوزخ نه رالویدلې بلا
هوته شاعر یې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زیری — شوګیره خلک یې له تا غواړي
ټوله دنیا چې ورته سوراور شي — دزماني یتیم په تا ژاړي
چې ځناور به نړیوال ورا شي — ای قلم واله اول تا داړي
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې　　ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتیني خاندې　　که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکې که په اشر　　یو زر ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼې چې تا خوشحاله نه کړې　　په رژولو یې قلم چلوه
چې لا ترا وسه ایسار شوې نه وې　　ته په مستۍ وربانديې دم چلوه
چې بشري لوې په محکه وهي　　هسې باموبانديې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوټې خوږې شوې
په کونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړژواندې تن کې بيا سا راغــــــــــــــــــــــلې ده
بيا راياد دې لس کلنې خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوی لاره
بیا مې ځانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مړاندو د زړګي کې وینه راغله
د اړې وچې و یالې ورو ورو لمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ یوځل پېښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خوزه په بله سر و
د دې دووترمینځ مې خوږېنې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خوزه له که دغر و
زړه مستي کړه چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتې هرلورې ته یرغل ووړ
سمه غر که د کړو مناري شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کوږې خرې کې افغان لا شته دی
د زړګي وينې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ټک له بورو ورارو
په غليم مو هم د زړه سخې پخې شوې

که يو نيم مليون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شوبلو په ټانکونو سپاره راغلل
په ستنه يې اوس روانې قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډه ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

نه دا د ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه
نه زه لکه باښه شنا مې خېژي
نه دا ځګه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې سټېج کې نابلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پر دی ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لوبرکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسو اتڼ دی په میره کې
د مړو هډوکي یو په بل ټکېږي
بړوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همايون" مجاهد ته

سره د ولې دې پرېښوه چې وطن درباندې غږ کړ
جار دې تر ببرې بږيرې سل ځله شپونکی شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړې څوک چې تا غوندې زمری شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو له جبار خیل دي اوس پکړۍ جګې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوږ په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ یغمان کې د پرچم میلمه مرګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یوځای یې روغ نه دي چې داشنګه په لار تلی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګور بته
ستا له سرو منګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سروهي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پیښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوروښېږي د اجنګ غــر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کــړي
دا د ځان وژونکو او دغلو د لــه
سل خرواره کاڼي چې وربا ندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهٔ ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له ګلې وشاره
چاپې د پګړۍ زندۍ په غاړه کړه
چا سپې ورشکارل چې ټول یې وداره

وینې یې په ښکلې مخ ورماتې وې
ګلې نه روان وشاته یې نه کتل
دهٔ ویل چې دا به پښتانه نه وې
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندیې یې سپینګیرو ورځیرلې وې
دې په دهٔ پرامید دلته راغلې و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دې یو لوی پښتون واو ښاغلې و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر و خو که وریځې لږ سخي وای
که ستا د ښکرې پېښکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ما ښام مې د کټوې نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مټې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې کړي ورځې ګالای
خوشې ستا په زنګون مې سر کېښوی د لاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوږلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزودې افسـانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو ګوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای، ښاپېرۍ وای، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو ږوږ راتـللای

یه موري زړې موري! ما خو نه لیدی مـوري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نـازولی
یه موری دنیا اوروه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګوځم هسکیرلی ، ګرېدلی او ترټلی

یه موري په زړه پوري ، یه درنې لپښتنې مـوري!
د تا دځنازې کټ نورو یوړو هـدیرې ته
خبر شوم چې بمونو موکوډل کړه درېـ وړې
او تا پناه وروړې وه د بـل کلي دښـرې ته
خبر شوم چې زما فوټو دې هرچا ته ښـودله
زویګی مې را روان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلي چې بوډۍ لیونۍ شوې
زما ته تورتم وایې، سپین سبا توري تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تا وې چې آخري دیدن د زوی شو رانه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره ښامار په ډېر و کړې ښایسته مینې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته کړېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه کوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شی ورنه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خړه کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شپږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکنی شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې دتا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېن به په تودو اوښکو پریولمه
ماوې چې دجمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا دجامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وي هغه ځای ښکلومه
خو،قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته دخاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

١٩٨٢ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکې مـا نـه
پروت یم سر مې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګټن کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
واوري دسپین غره وې چې په تنده مې سوېلې
خاورې د وطن وې چې په سر مې بـادولې
مړې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې مـانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنډ د شمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زېړ چکي شو تالان پرخو پرېوللي
کوز تګاو ته لاړم د اغوزو لويې وني
پاس وختم غره ته د څېړېو پاڼې سپلني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
مېنې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سړاو شنه وو
نه د ویرو نښه، نه د غم وه نښانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

بیا مې شو ګذر لکه ګوربت په لوی سالنګ
ویرې مې وزرې وې په څوکه په کړنګ
واورې سپینې سپینې ځلېدې لکه سپین زر
کوز رڼې اوبه وې، پرېوتلي لر وبر
زرکو او بلبلو یې په ترږکې سندرې کړې
مستې زړې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځلېدلې لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب وینم: باغچه وې ټوله شنه په ښنا رونو
مېنځ کې یې صفه وه، ټوله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواږې يې وياله کې د رڼو اوبو ټوپونه وي
زه يمه ياران وي، چمنونه، مجلسونه وي
بره خوا پښتو کې شولې ځنې باد ته اچوي
خېل وي د چنچڼو، تيټې الوزي اتڼ کوي
ځمکه او اسمان په ګډه وايي ترانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي ما نه

خوب مې په وطن کې دی، خوردن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، جنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کفن مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته کلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي ما نه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده مزلونه، چېرته چې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر ډنډ وکې مسته مخچولېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکي راښکي زانګي څه ګيندي وهي اسمان ته
چي سيلي څومره سختيږي ته په شوق ورته نخيږي

د نيلي اسمانو پېغلي، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه يې له زلميانو نه شرميږي

تورې اوږې د پسرلي کي چي باران نم نم وريږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کي راکوزيږي

زه يي اورم چي ته بولي، هاخوږي خوږي بدلي
زه يي ګورم چي ته خاندي او بيا ورانه ورا نه کيږي

چي ته بيا وزرونه د دکړې کاشکي ما درسره بوځي
بې وزرو درته څوريږي زانه کې! ته نه پوهيږي

کاشکي ما وزر لرلای چي سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کاچي آموته، هندوکش نه ورښوييږي

څه د تالندي مترو کي، د آسمان مخ ورشين کړي
چي د اوښکي دانه کې شوي اوګرار ګرار بهيږي

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مرې مرې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خواواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامید په باغ خزان کړ شي
چې په شنو پاڼو زیړې ولګیږي
چې د مالیار مخ په ګرد ویټ شي
چې د بورا وزرې وسکنیږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سر مات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وایم :
چې په زما روحه له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹٦۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library